
Kyrkomötet Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2014:3

Tillgänglighet i kyrkor och andra lokaler

Sammanfattning

I betänkandet behandlas två motioner kring tillgänglighetsfrågor i kyrkor och andra lokaler.

I motion 2014:13 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att rekommendera församlingarna att personal och förtroendevalda ska undvika användande av parfym vid förrättningar och möten samt att rengöringsprodukter ersätts med parfymfria alternativ. Utskottet konstaterar att dessa frågor ska hanteras lokalt inom ramen för gällande lagstiftning kring systematiskt arbetsmiljöarbete. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

I motion 2014:19 föreslås att kyrkomötet beslutar uttala sig för att olika typer av assistanshundar med förare ska var välkomna i Svenska kyrkans lokaler. Utskottet anser att denna fråga ligger inom ramen för det lokala ansvaret för tillgänglighetsfrågor och därmed ska hanteras lokalt. Utskottet föreslår därmed att motionen avslås.

Till betänkandet finns två reservationer.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:13 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:13 punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:13 punkt 3.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:19.

Motionernas förslag

Motion 2014:13 av Terence Hongslo m.fl., Ökad tillgänglighet för allergiker i kyrkans lokaler

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt rekommendera att kyrkans personal undviker att använda parfym vid kyrkliga förrättningar.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdrag till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt rekommendera att de förtroendevalda undviker att använda parfym vid möten för förtroendevalda.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt rekommendera församlingar och andra lokalansvariga att ersätta alla tvålar, tvättmedel och olika rengöringsmedel med motsvarande parfymfria produkter.

Motion 2014:19 av Brigitta Söderfeldt m.fl., Tillgänglighet i Svenska kyrkans kyrkor och andra lokaler för hundar för funktionshindrade

Kyrkomötet beslutar att uttala sig för att ledarhund, assistanshund, servicehund eller signalhund är välkomna med sin förare i Svenska kyrkans kyrkobyggnader och andra lokaler.

Bakgrund**Lagstiftning kring arbetsmiljö- och tillgänglighetsfrågor**

Enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) åligger det en arbetsgivare att vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. Vidare har arbetsgivaren skyldighet att systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten samt att anpassa arbetsförhållanden till människors olika förutsättningar.

I diskrimineringslagen (2008:567) finns skydd mot diskriminering på grund av funktionshinder.

Kyrkomötets tidigare ställningstaganden

Kyrkomötet behandlade senast år 2004 ett flertal motioner som berörde tillgänglighet, dock med huvudsakligt fokus på funktionshinder kring hörsel och syn, såsom motion 2005:25 *Handlingsplan för handikappfrågor*, motion 2004:26 *Riktlinjer för hörselfrågor* samt motion 2004:57 *Situationen för blinda och synskadade inom Svenska kyrkan*.

Kyrkolivsutskottet föreslog i sitt betänkande Kl 2004:5 avslag på samtliga motioner men hänvisade i betänkandet bland annat till den av riksdagen fastställda Nationell handlingsplan för handikappolitiken 2000. Utskottet påtalade särskilt att handlingsplanen gäller för alla delar av samhället, även kyrkor och församlingar. År 2008 uppdaterades den nationella handlingsplanen för handikappfrågor av riksdagen och nuvarande plan avser perioden 2008–2016.

Utskottet hänvisade även till plan- och bygglagen (2010:900) som innehåller allmänna bestämmelser om byggande och som 2010 fick ett tillägg om eliminering av enkla hinder för tillgänglighet till offentliga lokaler. Lagen gäller alla lokaler där allmänheten har tillträde, såsom kyrkor och församlingshem, och vid ny-, om- eller tillbyggnad.

I samband med 2006 års kyrkomöte ställdes en fråga i kyrkomötet, 2006:2, *Kan kyrkostyrelsen stödja församlingarnas arbete för ökad tillgänglighet?* Frågan för- anleddes delvis av en allergirelaterad händelse under pågående kyrkomöte. Kyrkostyrelsen angav i sitt svar att "... alla delar av kyrkan har ett ansvar för att göra kyrkan och dess verksamhet tillgänglig för alla utifrån den enskildes förutsättningar". Vidare angavs att arbetet från nationell nivå fokuserar på tillgänglighet via webben, via utlandsförsamlingarna samt genom exempelvis samverkan kring telefoni.

Ökad tillgänglighet för allergiker i kyrkans lokaler

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar avslå motion 2014:13.

Utskottet konstaterar att det åligger den enskilde arbetsgivaren att arbeta förebyggande med det systematiska arbetsmiljöarbetet och att allergier torde vara en av de aspekter som där bör belysas. Den lokala lösningen kan därefter infogas i församlingens eller pastoratets policydokument och kommuniceras internt.

Med anledning av ovanstående föreslår utskottet att motionen avslås.

Tillgänglighet i Svenska kyrkans kyrkor och andra lokaler för hundar för funktionshindrade

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar avslå motion 2014:19.

Utskottet menar att ett generellt uttalande till förmån för en specifik grupp av funktionshinder kan komma att tolkas som att vissa funktionshinder har företräde framför andra. Det är därför utskottets mening att denna fråga bör hanteras lokalt utifrån aktuella förutsättningar och gällande diskriminerings- och tillgänglighetslagstiftning. Det lokala förhållningssättet kan därefter infogas i församlingens eller pastoratets policydokument.

Utskottet konstaterar också att i de fall nationell nivå fastställer rekommendationer eller policydokument är dessa endast giltiga för den nationella nivåns verksamhet och inte bindande för övriga delar av trossamfundet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 25 september 2014

På Ekonomi- och egendomsutskottets vägnar

Jan G Nilsson, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Jan G Nilsson, ordförande, Tommy Eriksson, Mats Ludvigsson, Gun Eriksson, Linn Berglin, Birgitta Söderfeldt, Peter Bernövall, Ragnhild Bertius, Anders Brunnstedt, Samuel Lilja, Peter Nordgren, Carina Håkansson, Magnus Ek, Rutger Gram och Heléne Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Magnus Nilsson, Marie Johansson, Titti Ådén, Leif Grip, Linda Isberg, John-Erik Sturesson, Kerstin Andersson-Carlsson Åke Löfstrand, Margareta Andersson, Jan-Åke Isaksson, Dan Kareliusson, Carl-Henrik Henriz och Marie-Helena Fjällås.

Biskop Hans-Erik Nordin har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot beslutsförslaget att avslå Motion 2014:13 av Terence Hongsto m.fl., Ökad tillgänglighet för allergiker i kyrkans lokaler.

Kyrkostyrelsen angav i sitt svar 2006 att ”alla delar av kyrkan har ett ansvar för att göra kyrkan och dess verksamhet tillgänglig utifrån den enskildes förutsättningar”. Arbetet på nationell nivå fokuserar enligt kyrkostyrelsens svar 2006 ”på tillgänglighet via webben, via utlandsförsamlingarna samt genom exempelvis samverkan kring telefoni”.

Motionens intention är att öka tillgängligheten för allergiker när det gäller att kunna delta i t.ex. kyrkliga förrättningar och att kunna ställa upp som förtroendevald. Det är inte möjligt att delta i t.ex. gudstjänster, begravningar eller förtroendevaldas möten via webben eller telefon. Kyrkomötet bör därför uppdra till kyrkostyrelsen att gå vidare och fokusera på hur alla oavsett funktionshinder ska kunna vistas i kyrkans lokaler och delta i kyrkans verksamhet och demokratiska organ. Att utfärda en rekommendation om att undvika parfym och övergå till användning av oparfymerade produkter i kyrkans lokaler är en enkel och kostnadsneutral åtgärd. Svenska kyrkan bör vara en föregångare när det gäller arbetet för ökad tillgänglighet.

Med anledning av ovanstående reserverar jag mig till förmån för bifall för motion 2014:13.

Heléne Lundström

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för bifall för motion 2014:19.

Birgitta Söderfeldt